Skolinspektionen

Huvudman

Kramfors kommun
kommun@kramfors.se

Beslut

Datum 2026-11-19
Dnr SI 2025:10354

Ärendet

Tillsyn av grundskolan Gudmundråskolan i Kramfors kommun; nu fråga om uppföljning av beslut den 28 april och den 31 augusti 2026

Beslut

Avstående från ingripande

Skolinspektionen avstår med stöd av 26 kap. 12 § 1 skollagen (2010:800) från att ingripa mot Kramfors kommun avseende brist rörande extra studietid. Skolinspektionen avslutar därmed ärendet i denna del.

Beslutet om avstående från ingripande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i de delar det avser extra anpassningar och särskilt stöd, trygghet, studiero och kränkande behandling, utredning och åtgärder vid ordningsstörande beteende, frånvaro, garanterad undervisningstid och skolans val, lärarledd undervisning i skolans särskilda undervisningsgrupp samt tillgång till lokaler och utrustning i naturorienterande ämnen och teknik.

Om ärendet

Skolinspektionen inledde under hösten 2025 en tillsyn av Gudmundråskolan i Kramfors kommun. Efter genomförd utredning beslutade Skolinspektionen den 28 april 2026 att vid vite om 1 500 000 kronor förelägga Kramfors kommun att senast den 25 september 2026 vidta åtgärder för att avhjälpa brister avseende extra anpassningar och särskilt stöd, kränkande behandling, utredning av ordningsstörande beteende, frånvaro, garanterad undervisningstid och hur utrymmet för skolans val används. Bristerna bedömdes utgöra ett allvarligt missförhållande. Därtill beslutade Skolinspektionen att förelägga huvudmannen att vidta åtgärder kring brist avseende extra studietid.

Skolinspektionen beslutade den 31 augusti 2026 om en ändring av vitesbeslutet från den 28 april 2026 med anledning av lagändringar som trädde i kraft den 1 augusti 2026. Ändringen innebar att Skolinspektionen

beslutade att upphäva två föreläggandepunkter[1] och justera en föreläggandepunkt[2] avseende kränkande behandling.

Kramfors kommun har den 23 september 2026 inkommit med en redovisning av vidtagna åtgärder med anledning av föreläggandet. Skolinspektionen har därefter genomfört fysiska och digitala intervjuer samt lektionsobservationer under oktober 2026. Skolinspektionen har även inhämtat dokumentation på plats på skolan, bland annat utredningar om särskilt stöd, frånvaro och ordningsstörande beteende samt beslut om åtgärdsprogram. Huvudmannen har getts tillfälle att yttra sig över allt material av betydelse för beslutet, men har inte hörts av.

Skolinspektionen har i nu aktuellt ärende tagit ställning till om Kramfors kommun har följt föreläggandet och om konstaterade brister har avhjälpts. Skolinspektionen har därutöver utrett om skolans arbete med trygghet, studiero och kränkande behandling uppfyller författningarnas krav, om undervisningen i skolans särskilda undervisningsgrupp är lärarledd samt om skolan har tillgång till lokaler och utrustning i naturorienterande ämnen och teknik.

Motivering av beslutet

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Avstående från att ingripa

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av huvudmannens redovisning, inskickade scheman och av genomförda intervjuer framgår att samtliga elever erbjuds extra studietid mellan kl. 15.45–16.45 två dagar i veckan och att undervisningen leds av lärare. Av schemana framgår dock att det finns två klasser som en dag i veckan har idrott som sista lektion som slutar tio minuter innan den extra studietiden börjar. Elever och lärare, däribland en lärare som undervisar i idrott, uppger att eleverna inte hinner duscha och byta om så att de kan delta på

[1] Föreläggandepunkterna 6 och 7.
[2] Föreläggandepunkt 5.

hela den extra studietiden. Rektorn bekräftar att det blir svårt att hinna på 10 minuter, men tillägger att det kanske går på 15 minuter.

Rättslig reglering

Av 10 kap. 5 a § skollagen i dess lydelse före den 1 juli 2026[3] framgår att elever i årskurs 4–9 ska erbjudas att frivilligt delta i undervisning i form av extra studietid. Erbjudandet ska omfatta minst två timmar per vecka. Undervisningen ska anordnas under eller i direkt anslutning till skoldagen vid den skolenhet eleven tillhör.

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att Kramfors kommun delvis följt Skolinspektionens föreläggande om att se till att eleverna erbjuds att delta i undervisning i form av extra studietid.[4] Av utredningen framgår att Gudmundråskolan nu erbjuder två timmar extra studietid per vecka. Det framgår dock att två klasser i praktiken inte kan delta på hela den extra studietiden, vilket är en brist.

Val av ingripande

Av 26 kap. 12 § 1 skollagen framgår att Skolinspektionen får avstå från att ingripa om överträdelsen är ringa. Av utredningen framgår att bristen berör ett mindre antal elever och endast en liten del av den extra studietiden. Mot denna bakgrund bedömer Skolinspektionen bristen som ringa och finner skäl att avstå från att ingripa.

Områden utan konstaterade brister

Extra anpassningar och särskilt stöd

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av huvudmannens redovisning och genomförda intervjuer framgår att rektorn gjort en uppföljning och analys av skolans arbete med extra anpassningar, utredning av elevers behov av särskilt stöd samt beslut om åtgärdsprogram. Som vidtagna åtgärder anges bland annat att skolan implementerat en tydlig rutin för arbetet med särskilt stöd, att skolan fått en förstärkt elevhälsa, bland annat genom ökad tillgång till

[3] 10 kap. 5 a § skollagen har en ny lydelse sedan den 1 juli 2026 genom lag SFS 2025:729. Av övergångsbestämmelserna framgår att lagen i dess nya lydelse tillämpas för första gången på utbildning som bedrivs efter den 30 juni 2028.
[4] Föreläggandepunkt 12.

specialpedagogisk kompetens, och att vissa årskurser på skolan gått från fyra- till femparallelliga. Det framgår även att skolan vid flera tillfällen genomfört informationsinsatser och annat utvecklingsarbete kring bland annat anmälan för utredning om särskilt stöd.

Lärare beskriver att det blivit en stor skillnad i skolans arbete med extra anpassningar och att lärare i de fall extra anpassningar inte räcker gör en anmälan till elevhälsoteamet. Lärare, elevhälsan och rektorerna beskriver vidare att rektorn efter inkommen anmälan från lärare startar en utredning om särskilt stöd och att utredningen genomförs av specialpedagog inom ett par veckor. Det framgår även att utredningar om särskilt stöd i regel aktualiseras för elever med hög frånvaro. Efter genomförd utredning tar rektorn beslut om att åtgärdsprogram ska utarbetas eller inte. Av inhämtad dokumentation och genomförda intervjuer framgår även att dessa rutiner följts för ett antal elever som inte uppfyllde betygskriterierna i alla ämnen under vårterminen 2026.

Lärare, elevhälsan och rektorerna uppger vidare att eleverna nu ges stöd utifrån elevernas utredda behov, och kan vid fråga inte uppge någon elev som är i behov av andra eller ytterligare stödåtgärder än vad eleven för närvarande får. Elevhälsan uppger vidare att de genomförda utredningarna speglar elevernas faktiska behov. Det framgår även att det nu finns elever på skolan som ges särskilt stöd i form av bland annat enskild undervisning och resursstöd och att det inte längre finns någon kö till skolans särskilda undervisningsgrupp Studienavet.

Rättslig reglering

Av 3 kap. 5 § skollagen framgår att om det inom ramen för undervisningen framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier som minst ska uppfyllas, och inte annat följer av 7 §, ska eleven skyndsamt ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen.

Av 3 kap. 7 § skollagen följer att om det inom ramen för undervisningen framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan om det inte är uppenbart obehövligt. Om en utredning visar att eleven är i behov av särskilt stöd ska eleven ges sådant stöd.

Av 3 kap. 9 § skollagen framgår att ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Åtgärdsprogrammet beslutas av rektorn. Om en utredning enligt 7 § visar att eleven inte behöver särskilt stöd, ska rektorn i stället besluta att ett åtgärdsprogram inte ska utarbetas.

Enligt 3 kap. 10 § skollagen ska det särskilda stödet för en elev i grundskolan ges på det sätt och i den omfattning som behövs för att eleven ska ha möjlighet att uppfylla de betygskriterier som minst ska uppfyllas.

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionens utredning visar att Kramfors kommun vidtagit åtgärder för att avhjälpa tidigare konstaterade brister kring extra anpassningar och särskilt stöd samt att Kramfors kommun har följt Skolinspektionens föreläggande[5] i denna del.

Trygghet, studiero och kränkande behandling

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Elever beskriver i olika utsträckning tryggheten och studieron som delvis bristfällig. Det framkommer exempelvis att det förekommer ett hårt språkbruk och kränkningar på skolan samt att det ofta kan vara bristande studiero. Lärarna, elevhälsan och rektorerna instämmer i vissa delar i elevernas utsagor, men beskriver samtidigt att det skett en tydlig positiv utveckling vad gäller tryggheten och studieron på skolan sedan Skolinspektionens senaste besök. Som framgångsfaktorer för den positiva utvecklingen framhålls bland annat en förstärkt organisation kring rastvärdar, att vissa årskurser gått från fyra- till femparallelliga, ökat stöd från elevhälsan och skolledningen samt att de elever som tidigare uppehållit sig i korridorerna och stått för en stor del av otryggheten på skolan getts insatser i form av bland annat särskilt stöd. Av utredningen framgår vidare att elevernas upplevelse av tryggheten och studieron på skolan följs upp årligen genom enkäter och att resultatet från enkäterna analyseras. Det framgår även att de flesta lärare upplever att de har förutsättningar att upprätthålla tryggheten och studieron på skolan samt att de, när de inte kunnat hantera uppkomna situationer själv, fått stöd i detta av kollegor eller skolledningen.

Lärarna uppger att de anmäler alla händelser där en elev upplever sig utsatt för kränkande behandling till rektorn. Elevhälsan och rektorn uppger att mot bakgrund av att lärarna tidigare anmält för lite, har riktningen varit att lärarna hellre ska anmäla för mycket. Rektorn uppger vidare att denne anmäler alla händelser av kränkande behandling vidare till huvudmannen.

[5] Föreläggandepunkterna 1, 2, 3 och 4.

Det framkommer även att händelser av kränkande behandling utreds och att åtgärder vidtas med anledning av uppkomna situationer.

Av huvudmannens redovisning och av genomförda intervjuer framgår även att rektorn genomfört informationsinsatser och annat utvecklingsarbete om personals skyldighet att agera vid förekomst av kränkande behandling. Elever och personal bekräftar vidare att alla lärare nu agerar vid kränkningar eller andra störningar av tryggheten.

Rättslig reglering

Av 5 kap. 3 § skollagen framgår att alla elever ska tillförsäkras en skolmiljö där utbildningen präglas av trygghet och studiero. Det ska på skolenheten bedrivas både ett förebyggande arbete som syftar till att skapa trygghet och studiero och ett arbete för att upprätthålla tryggheten och studieron. Huvudmannen ska säkerställa att arbetet bedrivs och rektorn ska ansvara för arbetet.

Av 6 kap. 10 och 10 a §§ skollagen framgår att all personal är skyldig att aktivt uppmärksamma och motverka kränkande behandling i samband med verksamheten och se till att sådan behandling hanteras. Personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för allvarlig eller upprepad kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att informera rektorn om detta. Rektorn är i sin tur skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Av rättspraxis framgår att personalen i skolan har ett tillsynsansvar under den tid som eleverna vistas i skolan. Personalen övertar det tillsynsansvar som enligt föräldrabalken tillkommer vårdnadshavarna (se exempelvis NJA 1984 s. 764). Enligt 6 kap. 2 § föräldrabalken ingår det i tillsynsansvaret bland annat att hindra barnet från att skada andra genom att se till att barnet står under uppsikt eller att andra lämpliga åtgärder vidtas.

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionens utredning visar att Kramfors kommun vidtagit åtgärder för att se till att all personal agerar då en elev utsätts för kränkande behandling[6] och att tidigare konstaterad brist är avhjälpt. Det framgår även att verksamheten vid Gudmundråskolan även i övrigt uppfyller skollagens krav vad gäller förebyggande och upprätthållande arbete kring trygghet och studiero samt kränkande behandling.

[6] Föreläggandepunkt 5 i dess lydelse efter Skolinspektionens beslut om ändring den 31 augusti 2026.

Utredning och åtgärder vid ordningsstörande beteende

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Huvudmannen har redovisat att skolan under redovisningsperioden genomfört två utredningar om ordningsstörande beteende, vilka Skolinspektionen tagit del av. Av utredningarna framgår att eleven, dennes vårdnadshavare och skolan fått ge sin bild av hur det fungerar för eleven i skolan samt att utredningarna har mynnat ut i åtgärder i form av bland annat särskilt stöd för eleverna. Utredningarna utgår från en särskild blankett som bifogats huvudmannens redovisning.

Av intervjuer med lärare, personal i elevhälsan och rektorn framgår att innan skolan genomför en utredning enligt blanketten, har elevens mentor ett samtal med eleven och dennes vårdnadshavare där orsakerna till elevens beteende ofta berörs. Enligt några lärare och rektorn är ett sådant samtal ofta tillräckligt för att elevens beteende ska upphöra. Samtalet dokumenteras och aviseras till rektorn och elevhälsan i skolans digitala system. Om elevens beteende därefter fortsätter ansvarar rektorn för att göra en mer omfattande utredning av vad elevens beteende beror på. Rektorerna uppger vidare att skolan den 20 oktober 2026 initierat fyra sådana mer omfattande utredningar.

Lärare, elevhälsan och rektorn beskriver att de inte upplever att det finns elever på skolan med ett upprepat ordningsstörande beteende där beteendet inte utreds och åtgärder sätts in. Skolinspektionen har vidare följt upp om ett antal elever som nu eller tidigare upplevts har ett ordningsstörande beteende, varvid det framgått att orsakerna till elevernas beteende utretts i olika utsträckning och att åtgärder i form av bland annat särskilt stöd har aktualiserats för flera av eleverna. I flera fall framgår vidare att elever som tidigare haft ett ordningsstörande beteende inte längre bedöms ha ett sådant beteende.

Rättslig reglering

Enligt 5 kap. 9 och 10 §§ skollagen ska rektorn se till att saken utreds om en elev vid upprepade tillfällen stört ordningen eller uppträtt olämpligt eller om eleven gjort sig skyldig till en allvarligare förseelse. Samråd ska ske med elevens vårdnadshavare. Om förutsättningarna för en utredning om särskilt stöd enligt 3 kap. 7 § skollagen är uppfyllda ska även en sådan utredning inledas. Med utgångspunkt i vad som har framkommit vid utredningen ska rektorn se till att åtgärder genomförs för att få eleven att ändra sitt beteende.

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionens utredning visar att Kramfors kommun vidtagit åtgärder för att se till att saken utreds om en elev vid upprepade tillfällen stört ordningen, uppträtt olämpligt eller gjort sig skyldig till en allvarlig förseelse[7] samt att verksamheten uppfyller skollagens krav vad gäller utredning och åtgärder vid ordningsstörande beteende.

Frånvaro

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Kramfors kommun har i sin redovisning redogjort för att rektorn har beslutat om en förstärkt rutin för uppföljning av frånvaro. Av intervjuer med lärare, elevhälsan och rektorn framgår att rutinen bland annat går ut på att mentorerna vid upprepad eller längre frånvaro ansvarar för att göra en frånvarokartläggning där eleven och dennes vårdnadshavare får besvara några frågor om vad elevens frånvaro beror på. Frånvarokartläggningen inleds endera på socialpedagogernas initiativ, då dessa besöker arbetslagen var tredje vecka i syfte att följa upp elevernas frånvaro, alternativt om mentorn däremellan ser ett behov av en sådan kartläggning. Frånvarokartläggningen dokumenteras i skolans digitala system och aviseras till rektorn och elevhälsan samt behandlas på elevhälsomöten. Personal beskriver vidare att frånvarokartläggningen mynnar ut i åtgärder i syfte att öka elevens närvaro i skolan. Om elevens frånvaro inte förbättras inom tre veckor, eller om behov framkommer tidigare, ansvarar socialpedagogerna för att genomföra en mer omfattande frånvaroutredning där eleven, vårdnadshavare och mentorn deltar.

Skolinspektionen har begärt in frånvarokartläggningar, frånvaroutredningar, utredningar om särskilt stöd och beslut om åtgärdsprogram för ett tiotal elever som vid Skolinspektionens tidigare beslut hade hög frånvaro från skolan. Skolinspektionen har därtill ställt frågor till lärare, elevhälsan och rektorn kring såväl dessa elever som andra elever som enligt inkommen statistik haft hög frånvaro under början av höstterminen 2026. I de flesta fall har skolan utrett vad elevernas frånvaro beror på, eller så ska detta ske i närtid. I några fall har en frånvarokartläggning och/eller frånvaroutredning inte genomförts, men skolpersonal har kunnat redogöra för att elevernas frånvaro berott på exempelvis mer långvarig sjukdom eller skada. Det framgår även att utredningar om särskilt stöd genomförts i många fall och att åtgärder satts in för att öka de utredda elevernas närvaro i skolan. I fall där det finns

[7] Föreläggandepunkt 8.

omständigheter utanför skolan som påverkar elevens frånvaro framgår att samverkan sker med externa aktörer.

Rättslig reglering

Av 7 kap. 19 a § skollagen framgår att om en elev har upprepad eller längre frånvaro från den verksamhet som anordnas i grundskolan ska rektorn se till att frånvaron skyndsamt utreds om det inte är obehövligt. Utredningen ska genomföras i samråd med eleven och elevens vårdnadshavare samt med elevhälsan. Om förutsättningarna för en utredning om särskilt stöd enligt 3 kap. 7 § skollagen är uppfyllda ska även en sådan utredning inledas.

Av 7 kap. 21 § skollagen framgår att hemkommunen ska i frågor som rör skolpliktiga elever som avses i 19 a § vid behov samordna insatser med samhällsorgan, organisationer eller andra som berörs.

Av 7 kap. 22 § skollagen framgår att huvudmannen ska se till att eleverna i huvudmannens grundskola fullgör sin skolgång.

Av förarbetena framgår att frågan om hur omfattande en utredning av frånvaro behöver vara måste avgöras i det enskilda fallet. I vissa fall kan det räcka med en enklare utredning. Ett exempel på det kan vara att vid en längre sjukfrånvaro begära ett läkarintyg. I andra fall kan det behöva utredas om elevens frånvaro beror på en för eleven otillfredsställande lärandemiljö, till exempel bristande bemötande eller behov av särskilt stöd. Eftersom varje elevs förutsättningar är olika och orsakerna till frånvaro är mångfacetterade krävs det i andra fall en mer omfattande utredning av vad som har orsakat frånvaron för den enskilde eleven. (…) Fokus vid utredningen bör vara på att kartlägga orsakerna till frånvaron och att kartläggningen utgör ett underlag för att sätta in åtgärder som gör att eleven kan bryta ett negativt frånvaromönster (prop. 2017/18:182 s. 59 f.).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionens utredning visar att Kramfors kommun vidtagit åtgärder för att se till att en utredning om en elevs upprepade eller längre frånvaro inleds, förutsatt att en sådan utredning inte är obehövlig, samt att tidigare konstaterad brist har avhjälpts.[8] Utredningen visar att skolan nu har välfungerande rutiner för utredningar om orsakerna till elevers frånvaro och att rutinerna tillämpas i praktiken. Det framgår vidare att skolans arbete med frånvaroutredningar – oavsett om det handlar om en enklare ”frånvarokartläggning” eller en mer fördjupad ”frånvaroutredning” – sker i samråd med eleven, dennes vårdnadshavare och elevhälsan. Skolinspektionen bedömer således att skolans nuvarande process, där en inledande kartläggning vid behov övergår i en mer omfattande

[8] Föreläggandepunkt 9.

frånvaroutredning, sammantaget uppfyller skollagens krav på att utreda orsakerna till en elevs frånvaro.

Skolinspektionen bedömer vidare att utredningen visar att skolan, med utgångspunkt i vad som framkommit i utredningen av orsakerna till en elevs frånvaro, vidtar åtgärder i syfte att öka elevens närvaro i skolan och att samverkan sker med externa aktörer i de fall det finns omständigheter utanför skolan som påverkar elevens frånvaro.

Garanterad undervisningstid och skolans val

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Huvudmannen har inkommit med Kramfors kommuns timplan för läsåret 2026/27 och scheman för samtliga klasser. Huvudmannens timplan överensstämmer med den nationella timplanen, med undantag för i hem- och konsumentkunskap samt i de natur- och samhällsorienterande ämnena där undervisningstiden understiger den minsta garanterade undervisningstiden med totalt 78,2 timmar. I stället har huvudmannen lagt 105 timmar på skolans val. Minskningen inom respektive ämne ligger mellan cirka sex och tolv procent av den minsta garanterade undervisningstiden för ämnet.

Kramfors kommun har redogjort för vilka ämnen som omfattas av skolans val i respektive årskurs samt för undervisningens koppling till berörda ämnens kursplaner. Huvudmannen redovisar vidare att huvudmannen har tydliggjort att skolans val inte ska användas för extra studietid, som kompensation för inställda lektioner eller för att ge eleverna möjlighet att arbeta i kapp i olika ämnen. Att tid som är schemalagd för skolans val inte används för sådana aktiviteter bekräftas i intervjuer med elever.

Av beräkningar utifrån de scheman som huvudmannen inkommit med framgår att den schemalagda undervisningstiden överensstämmer med huvudmannens beslutade timplan. Vidare framgår av utredningen att lektioner sällan eller aldrig ställs in. Kramfors kommun har vidare redogjort för att de elever i nuvarande årskurs 9 som gick miste om undervisningstid under läsåret 2025/26 kompenseras för detta under innevarande läsår, vilket också framgår av ingivna scheman. Enligt huvudmannen kommer motsvarande kompensation genomföras under läsåret 2027/28 för elever i nuvarande årskurs 8.

Rättslig reglering

Av 10 kap. 5 § skollagen, 9 kap. 3 och 4 §§ skolförordningen (2011:185) och bilaga 1 till skolförordningen framgår bestämmelser om fördelning av den

garanterade undervisningstiden och minsta undervisningstid per stadium och ämne.

Av 10 kap. 4 § skollagen framgår vilka ämnen undervisningen i grundskolan ska omfatta och att det därutöver ska finnas skolans val. Av 9 kap. 9 § skolförordningen framgår att utrymmet för skolans val ska användas för undervisning i ett eller flera ämnen.

Av bilaga 1 till skolförordningen framgår att vid skolans val får antalet timmar i timplanen per stadium för ett ämne eller ämnesgrupp minskas med högst 20 procent. Antalet timmar för svenska, svenska som andraspråk, engelska, matematik och språkval får dock inte minskas.

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionens utredning visar att Kramfors kommun vidtagit åtgärder för att avhjälpa tidigare konstaterade brister kring garanterad undervisningstid och skolans val[9] och att verksamheten nu uppfyller författningarnas krav på detta område.

Lärarledd undervisning i skolans särskilda undervisningsgrupp

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av utredningen framgår att det finns en särskild undervisningsgrupp vid Gudmundråskolan som benämns Studienavet. Eleverna i den särskilda undervisningsgruppen deltar i verksamheten i olika omfattning, antingen på heltid eller deltid, och har individuella scheman. Till gruppen är lärare och speciallärare med olika ämnesbehörighet knutna i olika utsträckning. Därtill arbetar det resurser i gruppen. Av samstämmiga uppgifter från elever och personal framgår att eleverna inte lämnas ensamma utan vuxennärvaro i rummet.

När det gäller undervisningens planering och genomförande framgår att det är de ämneslärare som undervisar i elevernas ordinarie klasser som planerar undervisningen. Personalen i Studienavet uppger att för elever som läser heltid i gruppen genomförs genomgångar i vissa fall av ordinarie ämneslärare och i andra fall av personalen i Studienavet. När genomgångar genomförs av personalen i Studienavet genomförs de i regel av någon av de lärare och speciallärare som är knutna dit, medan resursernas roll är att vara ett extra stöd. En heltidselev uppger att eleven endast undervisas av lärarna knutna till Studienavet, inte av de ämneslärare som planerar undervisningen.

[9] Föreläggandepunkterna 10 och 11.

I fråga om bedömning och betygssättning uppger ämneslärarna och personalen i Studienavet att det är ämneslärarna som ansvarar för detta. En elev som läser heltid i gruppen uppger att denne aldrig träffar de lärare som bedömer eleven och en ämneslärare uppger att denne inte träffar de elever som läraren undervisar i Studienavet. Andra ämneslärare uppger att de träffar dem elever som läser heltid i gruppen en till två gånger i veckan. Underlag för bedömning samlas in genom att elevuppgifter skickas digitalt eller i pappersform mellan Studienavet och ämneslärarna, vilka har en fortlöpande kommunikation via dagliga gruppchattar, skolplattformen och vid betygskonferenser.

Rättslig reglering

Enligt 1 kap. 3 § skollagen avses med undervisning processer som på lektioner eller vid andra lärtillfällen leds av lärare mot mål som anges i förordningar och andra författningar som ansluter till skollagen och som syftar till utveckling och lärande genom att barn eller elever inhämtar och utvecklar kunskaper och värden.

Av 5 kap. 2 § skolförordningen framgår att eleverna genom strukturerad undervisning ska ges ett kontinuerligt och aktivt lärarstöd i den omfattning som behövs för att skapa förutsättningar för att eleverna ska uppfylla de kriterier för bedömning av kunskaper eller betygskriterier som minst ska uppfyllas och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för utbildningen.

Skolinspektionens bedömning

Av utredningen framgår att Studienavets organisation bygger på en samverkansmodell där skolans ordinarie ämneslärare ansvarar för den övergripande planeringen och bedömningen av eleverna. Det praktiska genomförandet av undervisningen för elever som läser i Studienavet på heltid sköts dock i huvudsak av de lärare och speciallärare som är knutna till Studienavet. Skolinspektionen konstaterar att de betygssättande ämneslärarna i vissa fall sällan eller aldrig träffar de aktuella eleverna i Studienavet. Utredningen visar dock samtidigt att det finns en nära, fortlöpande och strukturerad samverkan mellan ämneslärarna och personalen i Studienavet. Skolinspektionen bedömer mot denna bakgrund att undervisningen i Studienavet sker under ledning av lärare.

Tillgång till lokaler och utrustning i naturorienterande ämnen och teknik

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Lärarna uppger att skolan har tillgång till de lokaler, den utrustning och det material som behövs för att genomföra laborationer i de naturorienterande ämnena och teknik utifrån ämnenas centrala innehåll. Enligt lärarna finns fyra laborationssalar, varav två har fungerande dragskåp. Lärarna uppger att alla laborationsmoment kan genomföras och att fungerande skyddsutrustning finns i tillräcklig mängd. Exempelvis finns undervisningsmaterial och utrustning för moment som rör mätning av fysikaliska storheter, elektriska kretsar, optik, kemiska reaktioner, pH-värde samt arbete med mikroskop och fältstudier i närmiljön.

Gällande teknikundervisningen berättar lärarna att en specifik tekniksal saknas, men att material och verktyg för konstruktionsarbeten och programmering finns i ordinarie klassrum samt att slöjdsalen kan nyttjas vid behov.

Rättslig reglering

Av 2 kap. 35 § skollagen framgår att för utbildningen ska de lokaler och den utrustning finnas som behövs för att syftet med utbildningen ska kunna uppfyllas.

I förordningen (SKOLFS 2010:37) om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet, Lgr 22, avsnitt 5.9-5.11 och 5.21 kursplanerna för ämnena biologi, fysik, kemi och teknik, anges att undervisningen ska syfta till att eleverna utvecklar kunskaper om naturvetenskapliga och tekniska fenomen, processer och samband samt förmåga att genomföra systematiska undersökningar. Undervisningen ska utformas så att eleverna ges förutsättningar att söka svar på frågor samt utveckla färdigheter i att hantera material, utrustning och digitala verktyg i det praktiska arbetet. Detta innefattar undersökningar av materiens uppbyggnad och egenskaper, vilket i undervisningen berör moment som instrument för att mäta fysikaliska storheter, elektriska kretsar, hur ljus breder ut sig, reflekteras och bryts, kemiska reaktioner samt fältstudier. Vidare ska undervisningen ge eleverna förutsättningar för teknikutvecklings- och konstruktionsarbeten, vilket innefattar egna konstruktioner där man använder mekanismer eller styrning eller reglering med hjälp av programmering. Slutligen utgör hur kemikalier och utrustning kan hanteras på ett säkert sätt en central del av undervisningens innehåll.

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionens utredning visar att Kramfors kommuns verksamhet vid Gudmundråskolan uppfyller författningarnas krav inom detta område.

På Skolinspektionens vägnar

X Annica Svedberg

Beslutsfattare
Signerat av: Annica Svedberg

Utredaren Ellen Kalman har varit föredragande i ärendet.

I ärendets slutliga handläggning har även utredaren Rebecka Pettersson medverkat.